

Generalny Zarząd Planowania Strategicznego — P5

9

DECYZJA Nr 22/MON MINISTRA OBRONY NARODOWEJ

z dnia 7 lutego 2005 r.

w sprawie wprowadzenia do użytku „Wytycznych do przeprowadzenia Przeгляdu Potrzeb Operacyjnych”

Na podstawie § 1 pkt 8 oraz § 2 pkt 14 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 lipca 1996 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Obrony Narodowej (Dz. U. Nr 94, poz. 426) w związku z pkt 2 decyzji Ministra Obrony Narodowej Nr 274/MON z dnia 13 października 2003 r. w sprawie wprowadzania modelu systemu realizacji prac naukowo-badawczych, rozwojowych i wdrożeniowych w resorcie obrony narodowej (Dz. Urz. MON Nr 16, poz. 174) ustala się, co następuje:

1. Wprowadza się do użytku „Wytyczne do przeprowadzenia Przeгляdu Potrzeb Operacyjnych”,

stanowiące załącznik do niniejszej decyzji, w celu ujednoczenia zasad działania komórek i jednostek organizacyjnych resortu obrony narodowej w procesie identyfikacji potrzeb operacyjnych oraz określania wymagań dla uzbrojenia i sprzętu wojskowego, którego pozyskanie umożliwi realizację przewidzianych dla Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej misji i zadań.

2. Decyzja wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Obrony Narodowej: *J. Szmajdziński*

Załącznik do decyzji Nr 22/MON
Ministra Obrony Narodowej
z dnia 7 lutego 2005 r. (poz. 9)

WYTYCZNE DO PRZEPROWADZENIA PRZEGLĄDU POTRZEB OPERACYJNYCH

Rozdział 1

Postanowienia ogólne

1. Wytyczne do przeprowadzenia Przeгляdu Potrzeb Operacyjnych określają zasady działania komórek i jednostek organizacyjnych resortu obrony narodowej, w tym tworzących Sztab Generalny WP, dowództw rodzajów Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, zwanych dalej „Siłami Zbrojnymi”, dowództwa Garnizonu Warszawa, Inspektoratu Wojskowych Służb Informacyjnych, Komendy Głównej Żandarmerii Wojskowej, gestorów uzbrojenia i sprzętu wojskowego oraz organizatorów systemów, a także zasady ich współdziałania z instytucjami spoza resortu obrony narodowej, w procesie realizacji Przeгляdu Potrzeb Operacyjnych.

2. Użyte w dokumencie określenia oznaczają:

- 1) **Cele Sił Zbrojnych NATO i Wymagania Długoterminowe dla RP** — uzgodnione z Sojuszem zobowiązania szczegółowe państwa, których osiągnięcie pozwoli uzyskać Siłom Zbrojnym zdolność do

realizacji strategii obronnej i działań w wymiarze narodowym i sojuszniczym.

- 2) **Centralny Organ Logistyczny (COL)** — instytucja wojskowa odpowiedzialna za normowanie procesów eksploatacyjnych dla określonych rodzajów i typów UiSW, prowadzenie zbiorczej ewidencji materiałowej i eksploatacyjnej dla tego UiSW za Siły Zbrojne, współdziałanie w formułowaniu wymagań techniczno-użytkowych dla nowych typów UiSW, a także szkolenie specjalistów technicznych.
- 3) **Definiowanie Wymagań Operacyjnych** — proces analityczny mający na celu opracowanie wymagań dla uzbrojenia i sprzętu wojskowego, którego pozyskanie zapewni osiągnięcie przez Siły Zbrojne wymaganych potrzeb operacyjnych.
- 4) **Dysponent** — dysponent środków budżetowych lub etatowych.
- 5) **Funkcje wojskowe** — zasadnicze obszary działalności Sił Zbrojnych określone w „Strategii Wojskowej Rzeczypospolitej Polskiej”.
- 6) **Gestor Sprzętu Wojskowego** — instytucja wojskowa odpowiedzialna w Siłach Zbrojnych za kierunki

rozwoju UiSW, w tym modernizację oraz organizację procesu wykorzystania bojowego rodzaju (grupy) UiSW, a także za szkolenie obejmujące jego użytkowanie.

- 7) **Identyfikacja Potrzeb Operacyjnych (IPO)** (ang. Identification of a Deficiency) — analiza kierunków rozwoju zagrożeń, zadań (misji) stawianych przed Siłami Zbrojnymi, prognoz rozwoju pola walki i wynikających z tego możliwych scenariuszy prowadzenia przyszłych operacji, realizowana w trakcie Przeglądów Potrzeb Operacyjnych, w celu określenia braków w zdolnościach operacyjnych.
- 8) **Jednostka organizacyjna** — jednostka nie wchodząca w skład Ministerstwa Obrony Narodowej, podległa Ministrowi Obrony Narodowej lub przez niego nadzorowana, w tym przedsiębiorstwa państwowe, dla których jest on organem założycielskim.
- 9) **Komórka organizacyjna** — Sekretariat Ministra, departament, generalny zarząd, samodzielny zarząd, biuro.
- 10) **Misje Sił Zbrojnych** — rodzaj przeznaczenia, w którym państwo przewiduje użycie Sił Zbrojnych do wypełnienia ściśle określonych zadań w operacji militarnej lub pozamilitarnej.
- 11) **NSIP (NATO Security Investment Program) — Program Inwestycji NATO w dziedzinie Bezpieczeństwa.**
- 12) **Organizator Systemu (OS)** — instytucja wojskowa (osoba funkcyjna) odpowiedzialna za tworzenie, rozwój i funkcjonowanie systemu obejmującego zasięgiem całe Siły Zbrojne. Spełnia rolę koordynatora w stosunku do gestorów UiSW wykorzystywanego w tym systemie.
- 13) **Parametr Kluczowy (PK)** — zdolności i charakterystyki UiSW, które są krytyczne dla pomyślnego wypełnienia misji.
- 14) **Potrzeby operacyjne** — poziom zdolności operacyjnych Sił Zbrojnych zapewniający skuteczną realizację określonych dla nich misji i zadań.
- 15) **Przegląd Potrzeb Operacyjnych** — proces analityczny, w trakcie którego definiuje się wymagane zdolności operacyjne Sił Zbrojnych, ocenia aktualny poziom ich osiągnięcia oraz wskazuje bądź wypracowuje sposoby i warunki ich zapewnienia w kolejnych latach.
- 16) **Scenariusz planistyczny** — sformalizowany dokument obejmujący swoją treścią zakres możliwych do zaistnienia sytuacji, w których państwo przewiduje użycie swoich Sił Zbrojnych — z uwagi na politykę zagraniczną, interesy narodowe lub zobowiązania sojusznicze. Scenariusze poprzez uwzględnienie w nich obszar i rodzaj działań, dostarczają spójnych wymagań w odniesieniu do których porównuje się bieżące możliwości ich realizacji przez Siły Zbrojne, w szczególności systemy dowodzenia, struktury, wyposażenie, mobilność, samowystarczalność, odporność. Scenariusz stanowi narzędzie przekładające założenia polityki bezpieczeństwa na zdolności operacyjne Sił Zbrojnych, a także jest

punktem wyjściowym do dalszych analiz i studiów w zakresie założeń planistycznych.

- 17) **Uzbrojenie i Sprzęt Wojskowy (UiSW)** — techniczne środki walki, sprzęt techniczny oraz wyposażenie i środki materiałowe posiadające lub wymagające nadania odrębnej nazwy i indeksu, przy czym uzbrojenie w rozumieniu ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. o obrocie z zagranicą towarami, technologiami i usługami o znaczeniu strategicznym dla bezpieczeństwa państwa, a także dla utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 119, poz.1250, z późn. zm.).
- 18) **Wymagania długoterminowe** — kategoria celów Sił Zbrojnych NATO i Wymagań Długoterminowych dla RP odnoszących się do wymagań wojskowych, które nie mogą być spełnione przez dostępne obecnie technologie lub których realizacja wymaga dłuższego okresu czasu (ponad 6 lat).
- 19) **Zdolności operacyjne** — kategoria służąca wymiernemu określeniu zdolności Sił Zbrojnych, ich elementów bojowych, wsparcia i zabezpieczenia, do realizacji stojących przed nimi zadań.

3. Celem Przeglądu Potrzeb Operacyjnych jest określenie zdolności operacyjnych, rodzaju i liczebności UiSW, struktur organizacyjnych i funkcji wojskowych, które należy pozyskać, osiągnąć, przebudować lub dostosować dla umożliwienia realizacji przewidywanych zadań obronnych w wymiarze narodowym i sojuszniczym.

4. Podstawę Przeglądu Potrzeb Operacyjnych stanowią:

- „Strategia bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej”,
- „Wytyczne ministerialne NATO”,
- „NATO Strategic Concept”,
- przyjęte cele Sił Zbrojnych NATO i Wymagania Długoterminowe dla RP,
- propozycje celów Sił Zbrojnych NATO i Wymagań Długoterminowych dla RP na kolejny okres planistyczny,
- wnioski ze strategicznego przeglądu obronnego;
- „Raport o stanie obronności Rzeczypospolitej Polskiej”,
- Ocena Sił Zbrojnych RP”,
- „Szczegółowe kierunki przebudowy i modernizacji Sił Zbrojnych — na kolejny 6-letni okres planistyczny” — określane przez Radę Ministrów,
- główne kierunki rozwoju Sił Zbrojnych oraz ich przygotowań do obrony państwa określonych przez Prezydenta RP,
- „Wytyczne Ministra Obrony Narodowej w sprawie planowania i programowania obronnego w resorcie obrony narodowej oraz w sprawie rozwoju Sił Zbrojnych na lata ...”,
- dokumenty normatywne dotyczące planowania i zabezpieczenia potrzeb mobilizacyjnych i wojennych Sił Zbrojnych w środki zaopatrzenia.

5. Szef Sztabu Generalnego WP — we współpracy z Sekretarzem Stanu — I Zastępcą MON, Podsekretarzem Stanu do spraw Polityki Obronnej i Podsekretarzem Stanu do spraw Społecznych — kieruje całokształtem przedsięwzięć planistycznych związanych z Przeglądem Potrzeb Operacyjnych oraz odpowiada za jego realizację.

6. W imieniu Szefa Sztabu Generalnego WP, prace nad Przeglądem Potrzeb Operacyjnych koordynuje Szef Generalnego Zarządu Planowania Strategicznego — P5 (GZPS — P5).

7. Przegląd Potrzeb Operacyjnych odbywa się w systemie krocącym, co cztery lata, z możliwością skrócenia tego okresu do dwóch lat, rozpoczynając od roku nieparzystego.

8. Rozwiązania przyjęte w Przeglądzie Potrzeb Operacyjnych powinny być wykorzystywane w procesie opracowywania stanowiska narodowego do negocjowania i przyjęcia zadań sojuszniczych, takich jak Cele Sił Zbrojnych NATO i Wymagania Długoterminowe dla RP, tabele sił.

9. Instytucjami współpracującymi ze Sztabem Generalnym WP w trakcie realizacji Przeglądu Potrzeb Operacyjnych są: dowództwa rodzajów Sił Zbrojnych, Dowództwo Operacyjne, Inspektorat Wojskowych Służb Informacyjnych, Komenda Główna Żandarmerii Wojskowej, Dowództwo Garnizonu Warszawa, gestorzy UiSW, COL, organizatorzy systemów oraz inne komórki i jednostki organizacyjne resortu obrony narodowej — stosownie do potrzeb.

10. Przegląd Potrzeb Operacyjnych obejmuje dwa zasadnicze etapy: identyfikację potrzeb operacyjnych i definiowanie wymagań operacyjnych w zakresie modernizacji technicznej.

Rozdział 2

Identyfikacja potrzeb operacyjnych

11. Odpowiedzialnym za przeprowadzenie identyfikacji potrzeb operacyjnych jest Szef GZPS — P5.

12. Do realizacji identyfikacji potrzeb operacyjnych powołuje się grupę zadaniową.

13. W skład grupy zadaniowej, w zależności od potrzeb wchodzi przedstawiciele: komórek Sztabu Generalnego WP, dowództw rodzajów Sił Zbrojnych, Dowództwa Operacyjnego, Inspektoratu Wojskowych Służb Informacyjnych, Komendy Głównej Żandarmerii Wojskowej, Dowództwa Garnizonu Warszawa, gestorów UiSW, COL, organizatorów systemów oraz innych komórek organizacyjnych i jednostek organizacyjnych resortu obrony narodowej. Skład, szczegółowe zadania, harmonogram prac i uczestników grupy zadaniowej,

każdorazowo na dany cykl Przeglądu Potrzeb Operacyjnych, określa rozkazem Szef Sztabu Generalnego WP.

14. W ramach identyfikacji potrzeb operacyjnych, grupa zadaniowa prowadzi analizę rozwoju możliwych zagrożeń, prognoz rozwoju przyszłego pola walki, warunków realizacji misji i zadań stawianych przed Siłami Zbrojnymi, a także ich bieżącego funkcjonowania.

15. Na podstawie wniosków z przeprowadzonej analizy, Szef Generalnego Zarządu Planowania Strategicznego — P5 opracowuje scenariusze planistyczne i przedkłada je Szefowi Sztabu Generalnego WP do zatwierdzenia.

16. W oparciu o moduły kalkulacyjne, grupa zadaniowa dokonuje alokacji sił do scenariuszy prowadzenia przyszłych operacji.

17. Moduły kalkulacyjne opracowuje Generalny Zarząd Planowania Strategicznego — P5 we współpracy z dowództwami rodzajów Sił Zbrojnych, komórkami i jednostkami organizacyjnymi resortu obrony narodowej, Dowództwem Garnizonu Warszawa, Inspektoratem Wojskowych Służb Informacyjnych oraz Komendą Główną Żandarmerii Wojskowej.

18. W pierwszym okresie pracy, grupa zadaniowa określa wielkość sił — alokuje liczbę i określone rodzaje modułów kalkulacyjnych — dla zabezpieczenia wszystkich potrzeb wymagających użycia Sił Zbrojnych, wyspecyfikowanych w scenariuszach.

19. W drugim okresie pracy, grupa zadaniowa prowadzi dobór tych modułów pod kątem możliwości użycia jednego modułu do kilku misji (zadań) oraz zastąpienia wybranych modułów innymi. Ustala także możliwości ewentualnego zmniejszenia zaangażowania Sił Zbrojnych w niektóre misje (zadania) i zastąpienia ich siłami sojuszniczymi oraz siłami pozamilitarnych ogniw systemu obronnego państwa.

20. W trzecim okresie pracy, grupa dokonuje konfrontacji wielkości potrzeb określonych za pomocą modułów kalkulacyjnych z realnymi możliwościami ich zaspokojenia przez konkretne, istniejące jednostki wojskowe. Na tej podstawie określa się potrzeby sił zbrojnych w zakresie przebudowy struktur organizacyjnych, modernizacji technicznej, infrastruktury wojskowej, struktury personalnej i innych obszarów.

21. Identyfikacja potrzeb operacyjnych kończy się opracowaniem dokumentu pt. „Identyfikacja Potrzeb Operacyjnych”, którego układ określa załącznik Nr 1.

22. Wymagania dla zdefiniowanych potrzeb operacyjnych ujmuje się w formie arkusza potrzeb operacyjnych zamieszczonego w załączniku Nr 2. Szczegółowe wymagania, co do treści arkusza potrzeb operacyjnych, określa załącznik Nr 3.

23. Przy rozważaniu sposobu zaspokojenia potrzeb operacyjnych należy zawsze poszukiwać rozwiązań niematerialnych rozumianych jako zmianę efektywności szkolenia, zmianę doktryny, zmianę procedur operacyjnych i/lub zmiany organizacyjne. Przy braku możliwości spełnienia potrzeby sposobem niematerialnym, należy rozważać rozwiązanie materialne rozumiane jako modernizacja, zakup lub rozwój nowego UiSW. W tym przypadku opracowuje się Wymagania Operacyjne dla UiSW zgodnie z regulacjami podanymi w rozdziale 3 niniejszych Wytycznych.

24. Po uzgodnieniu dokumentu „Identyfikacji Potrzeb Operacyjnych” z komórkami organizacyjnymi i jednostkami organizacyjnymi, których przedstawiciele wchodzi w skład grupy zadaniowej, określonej w pkt 12 niniejszego rozdziału, do końca nieparzystego roku kalendarzowego czteroletniego (dwuletniego) cyklu Przeglądu Potrzeb Operacyjnych, Szef Sztabu Generalnego WP zatwierdza dokument.

Rozdział 3

Definiowanie wymagań operacyjnych w zakresie modernizacji technicznej

25. Warunkiem rozpoczęcia etapu definiowania wymagań operacyjnych w zakresie modernizacji technicznej jest zatwierdzenie przez Szefa Sztabu Generalnego WP dokumentu „Identyfikacja Potrzeb Operacyjnych”.

26. Celem etapu jest opracowanie wymagań operacyjnych dla uzbrojenia i sprzętu wojskowego (UiSW), którego pozyskanie zapewni osiągnięcie przez Siły Zbrojne wymaganych zdolności operacyjnych zidentyfikowanych w arkuszach potrzeb operacyjnych.

27. W imieniu Szefa Sztabu Generalnego odpowiedzialnym za nadzór i koordynację realizacji etapu jest Szef Generalnego Zarządu Planowania Strategicznego — P5.

28. Do realizacji etapu, Szef Generalnego Zarządu Planowania Strategicznego — P5, powołuje według potrzeb grupy specjalistyczne złożone z przedstawicieli instytucji uczestniczących w Przeglądzie Potrzeb Operacyjnych oraz specjalistów, realizujących podstawowe funkcje cyklu życia UiSW, tj. rozwój, produkcję, weryfikację — badania i testy, eksploatację, szkolenie, wprowadzenie na wyposażenie, wsparcie w okresie użytkowania, wycofanie i utylizację. Powołanie grupy specjalistycznej może nastąpić również na wniosek gestora UiSW, którego dotyczy zidentyfikowana potrzeba operacyjna lub organizatora systemu — w przypadku systemów, które dotyczą całych Sił Zbrojnych.

29. Praca w grupach specjalistycznych realizowana jest pod kierunkiem gestora UiSW lub organizatora systemu.

30. Wymagania operacyjne dla UiSW ujmuje się w dokumencie pt. „Wymagania Operacyjne dla UiSW”, którego układ i treść określa załącznik Nr 4.

31. W trakcie opracowywania wymagań operacyjnych dla UiSW, a zwłaszcza podczas wyboru Parametrów Kluczowych, grupa specjalistyczna powinna analizować wszelkie alternatywy, warianty redukcji ryzyka, użyteczność wojskową, demonstratory technologii¹, eksperymenty, badania i testy oraz przeprowadzi wstępną analizę ekonomiczną. Przy opisie nowego UiSW po raz pierwszy, opis ten powinien być wykonany w ogólnych kategoriach.

32. Wymagania podlegają cyklicznemu uszczegółowianiu w dalszych etapach pozyskiwania UiSW.

33. Przy opracowaniu wymagań operacyjnych dla UiSW należy dążyć do formułowania wymagań tak, aby były one zgodne z następującymi zasadami:

- 1) Wymaganie musi być osiągalne. Musi ono odzwierciedlać potrzebę lub cel, dla którego istnieje technicznie możliwe rozwiązanie i jest ono finansowo uzasadnione;
- 2) Wymaganie musi być weryfikowalne, tzn. nie może być zdefiniowane przy użyciu słów takich jak „przewyższające, wystarczające, właściwe itp.”. Oczekiwane zdolność lub funkcje UiSW muszą być wyrażona tak, aby umożliwiły obiektywną weryfikację — najlepiej w formie liczbowej;
- 3) Wymaganie musi być jednoznaczne, tzn. posiadać tylko jedno możliwe znaczenie;
- 4) Wymaganie musi być kompletne i zawierać wszystkie profile misji, koncepcje operacyjne i eksploatacyjne, uwarunkowania środowiskowe i przewidywane ograniczenia. Wymaganie powinno zawierać wszystkie informacje niezbędne do zrozumienia potrzeby użytkownika;
- 5) Wymaganie powinno być wyrażone w języku potrzeb a nie rozwiązań, tzn. określać potrzebę w znaczeniu „dlaczego” i „po co” a nie „jak to zrobić”;
- 6) Wymaganie nie może być w sprzeczności z innymi wymaganiami;
- 7) Mierzalne wymagania powinny być podane w formie „wartość progowa/wartość docelowa” z określeniem warunków i uzasadnieniem przyjętych wartości. Wymagania powinny zidentyfikować parametry o największym znaczeniu dla osiągnięcia zdolności operacyjnej, w celu ułatwienia w późniejszym czasie decyzji dotyczących ewentualnego poruszania się w wyznaczonym wartościach progowymi i docelowymi obszarze;

¹ Określenie zdefiniowane w „Wytycznych Ministra Obrony Narodowej w sprawie głównych celów i kierunków polityki naukowej i naukowo-technicznej resortu obrony narodowej” wprowadzonych do użytku odrębną decyzją Ministra Obrony Narodowej.

- 8) W wymaganiach powinny zostać określone Parametry Kluczowe (PK);
- 9) Wymagania powinny zawierać ograniczoną liczbę PK, które ujmą parametry niezbędne do osiągnięcia generalnie określonej zdolności operacyjnej. Porażka w osiągnięciu wartości progowej Parametrów Kluczowych powinna skutkować powtórnią oceną sposobu realizacji pozyskania UiSW, krytycznym przeglądem programu czy wręcz jego zakończeniem;
- 10) Podczas wyboru Parametrów Kluczowych powinno się stosować następujące wytyczne:
 - a) czy parametr jest krytyczny dla zdefiniowania UiSW lub wymaganej zdolności?,
 - b) czy jest zorientowany na prowadzenie walki lub czy przyczynia się do poprawy zdolności prowadzenia walki?,
 - c) czy jest możliwe stwierdzenie jego osiągnięcia lub czy można go zmierzyć?,
 - d) czy dana wartość (w tym wyrażona w procentach) może być uzasadniona przez analizę?,
 - e) czy pod rozwagę wzięte będzie skasowanie projektu/programu, jeżeli parametr nie będzie osiągnięty?;
- 11) Wybór Parametrów Kluczowych traktować jako identyfikację parametrów z podaniem ich wartości progowych i docelowych. Poniżej podano jedną z metod opracowywania Parametrów Kluczowych:
 - a) krok 1 — Wymienić wymagane od UiSW zdolności dla każdego zadania i funkcji,
 - b) krok 2 — Nadać tym wymaganiom priorytety,
 - c) krok 3 — Dla każdego zadania/funkcji znaleźć jeden mierzalny parametr,
 - d) krok 4 — Określić, które parametry są najbardziej krytyczne dla UiSW i wyznaczyć je jako Parametry Kluczowe w wymaganiach operacyjnych dla UiSW.

U w a g a : Nie wszystkie zadania/funkcje będą wymagały Parametru Kluczowego. Podobnie, niektóre obszary mogą wymagać więcej niż jednego Parametru Kluczowego.

34. Dla wsparcia procesu definiowania wymagań operacyjnych dla UiSW wykorzystuje się prace naukowo-badawcze i studyjne realizowane w resorcie obrony narodowej zgodnie z „Instrukcją o kierowaniu pracami naukowo-badawczymi i studyjnymi w resorcie obrony narodowej” wprowadzoną do użytku odrębną decyzją Ministra Obrony Narodowej.

35. Opracowany dokument pt. „Wymagania Operacyjne dla UiSW”, gestor UiSW (przewodniczący grupy specjalistycznej) lub organizator systemu (w przypadku systemów obejmujących całe Siły Zbrojne) przedkłada do Szefa GZPS — P5.

36. Szef GZPS—P5 przedstawia „Wymagania Operacyjne dla UiSW” do Rady Uzbrojenia², w terminie do końca I kwartału parzystego roku kalendarzowego cyklu Przeglądu Potrzeb Operacyjnych.

37. Zatwierdzenie dokumentu „Wymagania Operacyjnego dla UiSW” przez Radę Uzbrojenia oznacza podjęcie decyzji o uruchomieniu przez Departament Polityki Zbrojeniowej procesu pozyskiwania uzbrojenia i sprzętu wojskowego zgodnie z procedurami określonymi w „Instrukcji w sprawie realizacji prac rozwojowych i wdrożeniowych w dziedzinie techniki wojskowej oraz testowania gotowych, nowych wzorców uzbrojenia i sprzętu wojskowego (UiSW) w resorcie obrony narodowej” wprowadzonej do użytku odrębną decyzją Ministra Obrony Narodowej.

² Rada Uzbrojenia - organ powołany odrębną decyzją Ministra Obrony Narodowej w sprawie powołania przy Ministrze Obrony Narodowej Rady Uzbrojenia.

Załączniki do „Wytocznych do
przeprowadzenia Przeglądu
Potrzeb Operacyjnych”

Załącznik Nr 1

IDENTYFIKACJA POTRZEB OPERACYJNYCH
(układ treści)

1. Wstęp.
2. Ocena warunków obronności, w tym:
 - a. zagrożeń,
 - b. modernizacji technicznej,
 - c. struktur organizacyjnych oraz struktury i wielkości stanów osobowych,
 - d. infrastruktury wojskowej,
 - e. realizacji zobowiązań sojuszniczych.
3. Misje i zadania Sił Zbrojnych oraz scenariusze prowadzenia przyszłych operacji.
4. Siły i środki niezbędne do realizacji poszczególnych misji i zadań (scenariuszy).
5. Arkusze potrzeb operacyjnych.
6. Załączniki.

ARKUSZ POTRZEBY OPERACYJNEJ

Nr potrzeby operacyjnej:	Nazwa potrzeby operacyjnej:		Zdolność operacyjna:			
Priorytet:						
Funkcja wojskowa:	Wnioskodawca:					
CHARAKTERYSTYKA POTRZEBY OPERACYJNEJ:						
UZASADNIENIE POTRZEBY OPERACYJNEJ						
Zagrożenia: 1. Aktualne: 2. Przewidywane:	Scenariusze:	Narodowe akty prawne i dokumenty doktrynalne:	Zobowiązania międzynarodowe			
			CSZ i WD dla RP: Planowane do przyjęcia	NATO	PCC:	UE:
Przyczyny niemożności zaspokojenia potrzeby operacyjnej aktualnie posiadanymi siłami i środkami:			Inne uzasadnienie dla posiadania zdolności operacyjnych analogicznych z potrzebą operacyjną:			

ZDOLNOŚCI OPERACYJNE			
Aktualne zdolności operacyjne:	Zdolności operacyjne na etapie rozwoju:	Przyszłe zdolności operacyjne:	
OSZACOWANIE			
Struktury organizacyjne wojsk:	Nowe systemy uzbrojenia i sprzętu wojskowego		
	Rodzaj, typ i ilość UiSW:	Przewidywane warunki środowiskowe:	Wymogi i ograniczenia w zakresie UiSW:
		Wymagania normalizacyjne:	Współpraca z aktualnie użytkowany m UiSW:
Wpływ na doktrynę użycia sił:		Termin zaspokojenia potrzeby operacyjnej:	
Uwagi:			

ZASADNICZA ZAWARTOŚĆ ARKUSZA POTRZEBY OPERACYJNEJ

1. Nr potrzeby operacyjnej

Dwucyfrowe oznaczenie potrzeby operacyjnej (np.1.1). Pierwsza cyfra oznacza numer funkcji wojskowej, druga kolejny numer potrzeby operacyjnej w danej funkcji wojskowej.

2. Nazwa potrzeby operacyjnej

Krótką nazwą potrzeby operacyjnej.

3. Priorytet

Proponowana kolejność przyjęcia do realizacji potrzeby operacyjnej, stosownie do przyjętych w danym okresie planistycznym priorytetów rozwoju Sił Zbrojnych oraz wstępnej oceny możliwości finansowych jej zaspokojenia:

- priorytet „I” oznacza, że zaspokojenie danej potrzeby w okresie planistycznym uznaje się za niezbędne dla uzyskania przez Siły Zbrojne zdolności do realizacji postawionych im zadań, w tym wypełnienia zobowiązań sojuszniczych;
- priorytet „II” oznacza, że uzyskanie przez Siły Zbrojne zdolności do realizacji postawionych im zadań wymaga co **najmniej** częściowego zaspokojenia danej potrzeby; w przypadku pozyskania dodatkowych środków finansowych, należy dążyć do pełnego zaspokojenia potrzeb oznaczonych tym właśnie priorytetem;
- priorytet „III” oznacza, że osiągnięcie określonej zdolności nie wynika bezpośrednio z priorytetów rozwoju Sił Zbrojnych, bądź też nie wpłynie decydująco na podniesienie zdolności Sił Zbrojnych do realizacji zadań, albo też w sposób oczywisty przerasta możliwości finansowe resortu **obrony narodowej** i/lub charakteryzuje się niekorzystną relacją koszt/efekt — choćby nawet jej zaspokojenie było pożądanym.

4. Funkcja wojskowa

Wskazanie funkcji wojskowej, w obszarze której mieści się dana potrzeba operacyjna.

5. Wnioskodawca

Nazwa dowództwa rodzaju Sił Zbrojnych lub innej komórki organizacyjnej MON, która wystąpiła z wnioskiem o ujęcie danej potrzeby.

6. Zdolność operacyjna

Wskazanie zasadniczej (zasadniczych) zdolności operacyjnej (operacyjnych), w której (których) mieści się dana potrzeba operacyjna.

7. Charakterystyka potrzeby operacyjnej

Opis potrzeby operacyjnej.

8. Uzasadnienie potrzeby operacyjnej

- 1) **Zagrożenia** — krótki opis aktualnych i przewidywanych zagrożeń, które uzasadniają konieczność posiadania danej zdolności operacyjnej;
- 2) **Scenariusze** — wskazanie scenariusza (scenariuszy), do realizacji którego (których) niezbędne jest posiadanie danej zdolności operacyjnej;
- 3) **Narodowe akty prawne i dokumenty doktrynalne** — wskazanie zapisów ustaw, które nakładają na Siły Zbrojne zadania wymagające uzyskania danej zdolności operacyjnej lub wskazanie zapisów narodowych dokumentów doktrynalnych (kluczowych, wspomagających i uzupełniających), skutkujących koniecznością uzyskania takich zdolności;
- 4) **Zobowiązania międzynarodowe:**
 - a) **CSZ NATO i WD dla RP** — wyszczególnienie celów Sił Zbrojnych NATO i Wymagań Długoterminowych negocjowanej edycji, których zakres pokrywa się w całości lub w części z daną potrzebą operacyjną,
 - b) **PCC** — wyszczególnienie przyjętych przez Polskę Praskich Zobowiązań w Sprawie Zdolności Obronnych (PCC), których zakres pokrywa się w całości lub w części z daną potrzebą operacyjną,
 - c) **UE** — wyszczególnienie przyjętych przez Polskę zobowiązań w ramach Unii Europejskiej, których zakres pokrywa się w całości lub w części z daną potrzebą operacyjną,
 - d) **Inne** — wyszczególnienie przyjętych przez Polskę innych zobowiązań międzynarodowych, których zakres pokrywa się w całości lub w części z daną potrzebą operacyjną.

9. Przyczyny niemożności zaspokojenia potrzeby operacyjnej aktualnie posiadanymi siłami i środkami

Uzasadnienie braku lub niewystarczających możliwości zaspokojenia danej potrzeby operacyjnej poprzez aktualnie funkcjonujące struktury organizacyjne oraz posiadane systemy UiSW.

10. Inne uzasadnienie dla posiadania zdolności operacyjnych analogicznych z potrzebą operacyjną

Jeśli występuje — inne uzasadnienie konieczności posiadania danej potrzeby.

11. Zdolności operacyjne:

- 1) **Aktualne zdolności operacyjne** — wyszczególnienie i krótka charakterystyka aktualnie posiadanych zdolności operacyjnych w obszarze analogicznym do danej potrzeby operacyjnej;

- 2) **Zdolności operacyjne na etapie rozwoju** — wyszczególnienie i charakterystyka zdolności operacyjnych w obszarze analogicznym do danej potrzeby operacyjnej, które są obecnie na etapie rozwijania, ze wskazaniem zapisów stosownych dokumentów planistycznych (np.: „Program rozwoju Sił Zbrojnych”, plany dziedzinowe, inne decyzje kierownictwa MON) oraz realizowanych przedsięwzięć naukowo-badawczych, rozwojowych i wdrożeniowych (zakupów UiSW);
- 3) **Przyszłe zdolności operacyjne** — opis zdolności operacyjnych niezbędnych dla pełnego zaspokojenia danej potrzeby operacyjnej, w tym propozycja sposobu ich osiągnięcia, np. przez sformowanie nowych lub przeformowania istniejących struktur organizacyjnych, pozyskanie nowych systemów UiSW, bądź też w drodze włączenia się do przedsięwzięć realizowanych we współpracy międzynarodowej.

12. Oszacowanie

- 1) Struktury organizacyjne wojsk — charakterystyka struktur organizacyjnych wojsk niezbędnych dla zaspokojenia danej potrzeby operacyjnej, w tym konieczność sformowania nowych jednostek, przeformowania, zmiany liczebności lub reformowania jednostek istniejących;
- 2) Nowe systemy uzbrojenia i sprzętu wojskowego:
 - a) **Rodzaj, typ i ilość UiSW** — rodzaj, typ i liczba egzemplarzy lub systemów nowego UiSW, które należałoby pozyskać dla zaspokojenia danej potrzeby operacyjnej,

- b) **Przewidywane warunki środowiskowe** — warunki klimatyczne, terenowe i inne uwarunkowania, mające wpływ na wymagania dotyczące wyszkolenia i wyposażenia żołnierzy oraz charakterystyk technicznych UiSW i utrzymania ich w sprawności,
- c) **Wymogi i ograniczenia w zakresie UiSW** — zestawienie zasadniczych wymogów i ograniczeń dla planowanych do wprowadzenia systemów UiSW z uzasadnieniem, np.: interoperacyjność, stopień złożoności, poziom bezpieczeństwa, wymiary, masa, mobilność itp.,
- d) **Wymagania normalizacyjne** — zestawienie wymaganych poziomów standaryzacji: kompatybilności, wymienności, jednolitości dotyczących wprowadzanego UiSW. Wykaz norm i dokumentów standaryzacyjnych niezbędnych do osiągnięcia interoperacyjności,
- e) **Współpraca z aktualnie użytkowanym UiSW** — zasadnicze wymogi dotyczące współpracy (kompatybilności) przewidywanego do wprowadzenia UiSW (systemu) z aktualnie użytkowanymi typami UiSW (systemami).

13. Wpływ na doktrynę użycia Sił Zbrojnych

Ocena wpływu nowych struktur organizacyjnych oraz UiSW na obowiązujące dokumenty doktrynalne, w tym na „Doktryna Narodowa Operacje Połączone” oraz inne dokumenty o charakterze kluczowym, wspomagającym i uzupełniającym.

14. Termin zaspokojenia potrzeby operacyjnej

Wymagany termin (harmonogram) uzyskania gotowości przez nowe struktury.

Załącznik Nr 4

WYMAGANIA OPERACYJNE

dla.....
(pełna nazwa UiSW)

1. Nr wymagania operacyjnego.

Trzycyfrowe oznaczenie (np.1.1.1). Pierwsze dwie cyfry odnoszą się do potrzeby operacyjnej, trzecia oznacza kolejny numer UiSW, który ma być rozwijany w ramach danej potrzeby operacyjnej.

2. Kryptonim.

Kryptonim jaki będzie posiadało UiSW.

3. Priorytet.

Proponowana kolejność przyjęcia do realizacji prac w zakresie pozyskania nowego UiSW, stosownie do przyjętych priorytetów podczas identyfikacji potrzeb operacyjnych: „I”, „II”, „III”.

4. Ogólny opis Potrzeby/Zdolności Operacyjnej.

- Streszczenie potrzeby operacyjnej.
- Opis ogólnego charakteru misji (zadania).
- Identyfikacja nadrzędnych wymagań operacyjnych, którym przyszły system będzie podlegał (jeżeli UiSW będzie wchodził np. w skład systemu, który obejmuje całe Siły Zbrojne — konieczność uzgadniania z organizatorem systemu).
- Opis proponowanego UiSW.
- Opis zadań, jakie będzie musiało realizować UiSW.
- Opis koncepcji operacyjnej i koncepcji wsparcia, podsumowujących miejsce UiSW na przyszłym polu walki, jego zastosowanie i działanie, umocowanie organizacyjne oraz połączenie z systemem obsługiwanym i wsparcia.
- Opis koncepcji operacyjnej w zakresie wymiany informacji.

5. Zagrożenie.

Podsumowanie zagrożeń, którym należy przeciwdziałać.

6. Braki istniejących systemów.

Wyjaśnienie, dlaczego istniejące UiSW nie może spełnić bieżących lub przewidywanych wymagań.

7. Wymagane zdolności.

- Identyfikacja parametrów operacyjnych (poszczególne zdolności i ich charakterystyki) wymaganych dla przyszłego UiSW.
- Wyrażenie wymagań w formie „wartość progowa/wartość docelowa” oraz podanie kryteriów i uzasadnienie dla każdego wymagania. Uzasadnienie powinno zawierać specyfikę środowiska działania UiSW (działania wojenne, pokojowe, warunki przejściowe).
- Ogólny harmonogram czasowy zaspokojenia potrzeby.
- Identyfikacja Parametrów Kluczowych Wymagań Operacyjnych (PK WO). Opracowanie PK WO powinno być zgodne z (pkt 33, Rozdział 3 Wytycznych),

a) Działanie systemu

- Opis scenariuszy misji i zadań (czasu wojny i pokoju, jeżeli się różnią), w kategoriach charakteru misji i zadań, zastosowanej taktyki, środków przeciwdziałania i warunków środowiskowych (naturalnych i wymuszonych; tj. zakres temperatury, wilgotność, działania informacyjne, itp.).
- Identyfikacja parametrów działania takich jak zasięg, celność, ładowność, prędkość, niezawodność, interoperacyjność, itp. Podanie rekomendacji dla uznania parametru za kluczowy (PK).

b) Wymagania w zakresie Wymiany Informacji (WWI).

Identyfikacja WWI najwyższego szczebla dla UiSW i dla każdej misji, w której UiSW ma brać udział (np. obserwacja, rozpoznanie, identyfikacja).

c) Logistyka i gotowość

- Opis parametrów oceny gotowości do misji, dostępności operacyjnej, częstości i czasu trwania obsługiwanych bieżących i planowanych, itp.
- Opis wymaganych działań logistycznych w odniesieniu do danej misji, uwzględniając czas wojny i pokoju.
- Identyfikacja wymaganego wsparcia w walce, włączając do tego zdolność naprawy na polu walki, wymagania dotyczące mobilności, poziomu obsługiwanego oraz cele i zdolności w czasie nagłego zapotrzebowania i mobilizacji.

d) Inne charakterystyki UiSW

- Charakterystyki, które będą miały znaczący wpływ na projektowanie UiSW, jego koszt i ryzyko.
- Odniesienie do wymagań ataku elektronicznego.
- Odporność na efekt działania broni ABC.

- Czynniki środowiska naturalnego (takie jak klimat, teren, środowisko morskie, itp.).
- Nieplanowane wymuszenia (takie jak szybkie nagrzewanie, uderzenie pocisku, bliska detonacja).
- Zagadnienia bezpieczeństwa związane z promieniowaniem elektromagnetycznym na środki i materiały bojowe.
- Odniesienie do wpływu UiSW na środowisko elektromagnetyczne.

8. Systemy wsparcia i współdziałania.

Założenia dla wsparcia i współdziałania na poziomie wstępnej i pełnej zdolności operacyjnej. Omówienie systemów współdziałających (na poziomach systemu/podsystemów, platformy i użytkownika), zwłaszcza tych odnoszących się do zautomatyzowanych systemów dowodzenia i łączności, transportu i składowania oraz standaryzacji i interoperacyjności. Określenie możliwości wspólnego wykorzystania przez rodzaje sił zbrojnych i inne zainteresowane jednostki (wspólne wykorzystanie, wspólny interes, niezależne).

a) Planowanie obsługiwanego

Identyfikacja czynności obsługiwanego i harmonogram obsług na różnych poziomach obsługiwanego. Opis koncepcji obsługiwanego we własnym zakresie w porównaniu do obsługiwanego zlecanego na zewnątrz,

b) Wyposażenie serwisowe i diagnostyczne

- Definicja standardowego wyposażenia serwisowego i diagnostycznego, które będzie wykorzystywane przez UiSW.
- Opis zdolności diagnostycznych (wykrywania awarii) pożądanych dla zautomatyzowanego wyposażenia diagnostycznego na wszystkich poziomach, wyrażonych w formie realistycznych i osiągalnych ekonomicznie prawdopodobieństw i poziomów ufności (jeżeli ma zastosowanie),

c) Standaryzacja, Interoperacyjność i Powszechność / Systemy dowodzenia i łączności

- Zestawienie wymaganych poziomów standaryzacji: kompatybilność, zamienność, jednolitość dotyczących UiSW. Wykaz norm (krajowych i zagranicznych) i dokumentów standaryzacyjnych NATO niezbędnych do osiągnięcia interoperacyjności.
- Opis, jak UiSW będzie zintegrowane w architekturę systemu dowodzenia i łączności, która ma istnieć w czasie, gdy UiSW będzie wprowadzone do użytku. Opis wpływu na obecną i planowaną infrastrukturę systemów dowodzenia i łączności, w tym:
 - Identyfikacja wymagań w zakresie przepływności, sieci komputerowych i wymagania przeciwzakłóceniuowe.
 - Identyfikacja unikalnych wymagań na dane rozpoznania, włączając w to interfejsy przesyłania danych, łączności i bazy danych

odnoszące się do planowania misji i celu, danych o zagrożeniach itp.

- Opis zagadnień wspólnego użycia, wspólnego obsługiwanego w NATO, itp.
- Identyfikacja interfejsów proceduralnych i technicznych, komunikacji, protokołów i standardów wymaganych do uwzględnienia w celu zapewnienia kompatybilności i interoperacyjności z innymi rodzajami sił zbrojnych, NATO i innymi krajami stowarzyszonymi i współpracującymi.
- Opis odpowiednich standardów informatycznych, z którymi UiSW musi być zgodne.
- Odniesienie do architektury informatycznej, która zapewnia zdolności obronne odnoszące się do bezpieczeństwa, tajności, autentyczności i ciągłości informacji wymienianej i używanej,

d) Integracja człowiek-system

Problemy integracji człowiek-system, włączając w to:

- Wyznaczenie ograniczeń natury ludzkiej dla operatorów, obsług i personelu wsparcia.
- Identyfikacja wymagań ze względu na możliwości percepcyjne personelu, które mają wpływ na projektowanie UiSW (stopień wykorzystania, wskaźniki utrzymania, itp.).
- Ustalenie szerokich psychicznych, fizycznych i percepcyjnych wymagań dla operatorów, obsług i personelu wsparcia, który przyczynia się do, lub ogranicza, całościową wydajność UiSW i całego systemu.
- Opis koncepcji szkolenia, włączając w to wymagania na pakiet wspomaganie szkolenia (tj. symulatory, urządzenia treningowe, szkolenie zintegrowane) i logistykę szkolenia.
- Opis przewidywanych błędów, które będą miały wpływ na bezpieczeństwo, zdrowie lub oba te czynniki, redukujące wydajność pracy lub efektywność systemu w danym środowisku operacyjnym. Określenie wartości docelowych i wartości progowych dla powyższych wymagań,

e) Transport i przechowywanie

Opis jak UiSW będzie przemieszczane zarówno do jak i na teatrze działań. Identyfikacja wszelkich ograniczeń, w tym ograniczeń transportowych w zakresie przewozu ładunków niebezpiecznych — nr UN. Wyszczególnienie podstawowych wymagań (główne i wysunięte bazy) i powiązanych

obiektów potrzebnych do szkolenia. Identyfikacja wymagań w zakresie pakowania, obchodzenia się i transportu. Definiowanie unikalnych wymagań takich jak dane niezbędne do procesu i miejsca składowania systemu,

f) Informacje i usługi geodezyjne.

Materiały kartograficzne, cyfrowe dane topograficzne i dane geoprzestrzenne potrzebne do zastosowania UiSW.

9. Potrzeby docelowe.

Ocena liczby potrzebnych jednostek UiSW, włączając w to jednostki szkoleniowe. Jest to jedynie szacunkowa liczba, i nie będzie służyła jako ostateczne źródło dla dokumentacji. Identyfikacja jednostek lub platform i ilości tych platform (włączając w to inne rodzaje sił zbrojnych, jeśli ma zastosowanie), które będą posiadały UiSW lub jego podsystemy rozwijane i nabywane w celu spełnienia niniejszych wymagań operacyjnych.

10. Wymagany termin wprowadzenia do Sił Zbrojnych

Definiowanie, które czynności, gdy skończone, będą oznaczały osiągnięcie wstępnej i pełnej zdolności operacyjnej. Podanie liczby personelu operacyjnego i wsparcia, obiektów, infrastruktury i elementów wsparcia organizacyjnego, przejściowego i magazynowego, które muszą być zapewnione. Jeżeli istotna jest dostępność w określonych ramach czasowych, wyszczególnienie tego dla wstępnej gotowości operacyjnej. Opis konsekwencji nie osiągnięcia celu i określenie przedziału akceptowalności, jeśli to właściwe.

11. Koszt UiSW.

Wstępna kalkulacja kosztów pozyskania UiSW pozwalająca na podkreślenie dostępności ekonomicznej na wczesnych etapach pozyskania. Dane kosztowe powinny być wyrażone w formie wartości progowych i docelowych.

12. Organizator systemu.

.....
(podpis gestora UiSW lub organizatora systemu)